

УДК 351 + 342.95
DOI: 10.31733/17-03-2023-607-608

Надія СЛІВІНСЬКА

студентка ННІ права та інноваційної освіти

Науковий керівник:

викладач **Маргарита МАКСИМОВА**

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Корупція в Україні є складною проблемою, яка торкається всіх секторів суспільства. Це підриває верховенство права, підриває довіру суспільства та може призвести до нестабільності. Хоча корупція є давнім викликом в Україні, останніми роками її поширеність і руйнівний вплив зросли. Лише у 2017 році в Україні за корупційні злочини було засуджено 18 державних службовців та високопосадовців. Україна за підсумками 2022 року отримала 33 бали зі 100 можливих в Індексі сприйняття корупції. Таким чином, показник зріс на один бал, і Україна тепер посідає у рейтингу 116 місце (із 180). Хоча вплив корупції найбільше відчувають ті, кого вона безпосередньо торкнеться, вона також має ширший вплив. На всіх рівнях влади корупція та відсутність підзвітності призводять до того, що основні послуги не надаються, а програми неефективні. Зрештою, це може позбавити простих людей їхніх прав і підірвати основи суспільства.

За Методикою стандартного опитування щодо корупції в Україні було взято 5 показників ефективності державної антикорупційної політики. Помічено в ході спостереження поступове зростання частки населення, яка негативно ставиться до корупційних проявів, у 2021 році вона сягає майже половини (49,4%). Частка населення, яка мала власний корупційний досвід (за самооцінкою респондентами їхньої залученості до корупції), лишається стабільною – трохи більше від чверті (26%). Частка готових повідомляти про факти корупційних проявів зменшилася у 2020 році, проте зросла у 2021 році до 9,8% серед населення і до 22,7% серед бізнесу. [1].

Різні філософи мають різні погляди на корупцію. Ось декілька відомих філософів та їхні погляди на корупцію:

Арістотель вважав, що корупція є результатом надмірного багатства та розкоші. Він вважав, що корупція виникає тоді, коли люди більше дбають про власні особисті інтереси, ніж про загальне благо.

Конфуцій вважав, що корупція виникає через відсутність моральних цінностей і етичних принципів. Він вважав, що шлях до запобігання корупції полягає у вихованні моральних якостей та етичної поведінки.

Кант вважав, що корупція є порушенням морального закону. Він стверджував, що корупція підриває принципи справедливості та чесності та руйнує довіру, яка є важливою для соціальної співпраці.

Руссо вважав, що корупція є результатом нерівного розподілу багатства та влади в суспільстві. Він вважав, що корупції можна запобігти, створивши рівніше та справедливе суспільство.

Загалом, філософи схильні погоджуватися з тим, що корупція є проблемою, яка виникає внаслідок недотримання етики, моралі чи справедливості, і що їй можна запобігти шляхом культивування цих цінностей.

Станом на 2014 рік в рейтингу корумпованості країн Україна посіла 142 місце серед 175 країн. Станом на 2021 рік Україна опустилася на 122 місце. Україна у всі часи незалежності страждала від злочинної поведінки можновладців, які розкрадають державні кошти і зловживають своїм службовим становищем навіть під час війни. І повномасштабне вторгнення росії тільки погіршило ситуацію, так як у мирний час корупція ставила під загрозу добробут громадян, а сьогодні – життя мільйонів [2].

І поки українські воїни віддають своє життя за свої сім'ї і землю, народні обранці збагачуються за рахунок підтримки воєнних партнерів, розкрадають гуманітарну допомогу і на посаду голови держкіно назначають кінологів. Також українське ЗМІ 2 листопада 2022 року повідомило про те, як «Близька подруга голови Дніпропетровщини отримала 1,5 млрд на дороги в області», представники держави від коментарів утримались і залучили до

святкування звільнення Херсону. Також не можемо оминати Олену Кравець, яка за продюсування програми Тихий вечір з державного бюджету отримає гонорар у розмірі 1 млн гривень, в той час, як в людей через війну немає даху, їжі і вікон, ще планують виділити каналу ІНТЕР і 1+1 по 15 млн гривень. General Motors, на одному з яких, за спостереженнями Bigus Info роз'їжджав Києвом заступник Єрмака – Тимошенко Кирило, також канал наголосив, що 50 автівок були передані Міністерству Інфраструктури і в ході відповіді на депутатське звернення виявилось що «зазначені автомобілі не обліковуються на балансі Міністерства Інфраструктури України», тоді Тимошенко заявив, що користався автомобілем в робочих цілях, так як він стоїть на обліку у ДУС, проте в ході відповіді на депутатське звернення ДУС повідомило, що «не приймало на баланс автомобілі Chevrolet Tahoe», а ці автомобілі передавалися виключно для евакуації людей зі східного регіону, на сьогодні цей автомобіль евакуєє тільки Тимошенка Кирила в кордонах Києва. НафтоГаз повідомив, що за час повномасштабного вторгнення вони виписали собі премії у розмірі 208 млн грн, при цьому НафтоГаз відвітував про збитки з січня по квітень у розмірі 57 млрд. на фоні цих подій одразу згадується радник Єрмака пан Вітренко, який у травні у розпал війни купив Bentley за \$500 тис [3].

Висновок: логіка в цьому проста: продемонструвати, що українські можновладці живуть поза їхніми офіційними заробітними платами, що українська влада заплющує очі на це.

Україна створила різні інституції для боротьби з корупцією та забезпечення прозорості та підзвітності. Незалежне антикорупційне бюро (НАБУ) відіграє важливу роль у боротьбі з корупцією, сприяючи доброчесності та прозорості в державному та приватному секторах. НАБУ також отримало багато міжнародних нагород за інноваційний підхід та ефективність у боротьбі з корупцією. Уряд доклав серйозних зусиль для реформування судової системи, щоб забезпечити притягнення корумпованих чиновників до відповідальності. Необхідно докласти більше зусиль для забезпечення успішного впровадження цих реформ та інших заходів для забезпечення більш ефективного надання державних послуг.

Для боротьби з корупцією можна використовувати кілька методів: Юридичні заходи: Уряди можуть запроваджувати суворі закони та правила для запобігання корупції. Це включає створення незалежних антикорупційних органів для розслідування та переслідування корупціонерів. Прозорість і підзвітність: підвищення прозорості в урядових процесах і прийнятті рішень може зменшити можливості для корупції. Цього можна досягти за допомогою таких заходів, як ініціативи відкритих даних, доступ громадськості до інформації, регулярні аудити та інспекції. Зміцнення інституцій: сильні та незалежні інституції, такі як судова система та правоохоронні органи, мають вирішальне значення для запобігання та боротьби з корупцією. Залучення громадянського суспільства: організації громадянського суспільства можуть відігравати вирішальну роль у приборканні корупції, сприяючи прозорості та підзвітності, відстоюючи реформи та контролюючи діяльність уряду. Освіта та обізнаність громадськості: Освітні та просвітницькі кампанії можуть сприяти розвитку культури доброчесності та зниженню терпимості до корупції. Етичне лідерство: Етичне лідерство на всіх рівнях влади та суспільства має важливе значення для стримування корупції. Це включає в себе подання гарного прикладу, заохочення доброчесності та етичної поведінки, а також виховання культури підзвітності.

Важливо зазначити, що боротьба з корупцією є складним і постійним процесом, і для ефективності часто потрібні численні підходи. Найуспішнішими стратегіями часто є ті, які включають поєднання правових заходів, інституційного зміцнення, залучення громадськості та культурних змін.

1. Національне агентство з питань запобігання корупції. Звіт за результатами опитування
2. Мельник М. І. Корупція - корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, заходи протидії) : монографія / М. І. Мельник. - К. : Юрид. думка, 2004.
3. Телеканал <https://fakty.com.ua>
4. Скулиш С. Явище корупції: теоретико-правовий аспект/ Євген Скулиш // Вісн. Нац. акад. прокуратури України. - 2009. - № 3
5. Деріга В. В. Політична корупція: визначення та особливості / В. В. Деріга // Наук. пр. - 2009.
6. Фрадинський О. Соціально-економічні аспекти корупції в Україні / О. Фрадинський // Світ фінансів : наук. журн. - Тернопіль, 2005. - Вип. 2
7. Журавський В. С. Корупція в Україні - не політика: [монографія] / В. С. Журавський, М. І. Михальченко, О. М. Михальченко. - К. : Фенікс, 2007.